

Romaqa Rikch'ayninta Sayanachin — Chunk'a qanchisniyuq Yupayqa

144,000 runakunapa qhipa ch'uyanchasqa rak'iy: Bestiapa llaqtasqanmanta proféticamanta pruebanin

Jeff Pippenger
2024-09-24

Kay pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaman yaykunankupaq waqyasukunaqa kunan qhepakaq ch'uyanchasqa rak'iy pachasninkupi kachkanku, chay rak'iy pachasqaqa suwa uywapa rikchaynin rurasqaman sayasqa huk pruebanakuy pachasmi. Chay pruebanakuy pachasqa Diospa wasinwan qallarín, imaraykuchus taripayninqa sapa kuti Diospa wasinwanmi qallarín, chaymanta qhepatataq Diospa huk michiq ayllunpas chay kikin pruebanakuy pachaswanmi uyarisqa rikukun. Ichaqa aswan ancha reqsisqa, aswan allin yachayniyuq profetiku kaynin suwa uywapa rikchaynin rurasqapiqa iskay kutim kasqanmi: ñawpaqta Estados Unidos llaqtapi, chaymanta pacha pacha tukuy kay pachapi. Profetiku simipiq kayta niyta munan: suwa uywapa rikchaynin kay pachapiqa suwa uywapa rikchayninpa qhepa qhawariyninmi, chayrayku imayna rikuchikuypas suwa uywapa rikchayninmanta, mayqinchus kay pachapi suwa uywapa rikchayninmanta ñawpaqta karqa, chayqa yanasllan karqa, imaynatachus chay lliklla rikuchisqan kaq substanciatam rikch'achispa.

Taripakuyqa Diospa wasinpi qallarikurqan 11 septiembre 2001 watapi. Chay p'unchawqa ñawpaqmanta rikuchisqa karqan 11 agosto 1840 watapi, Apocalipsis chunka kaqpi angel uraykamuspa, makinpi kichasqa huch'uy libroyuq. Chunka kaq t'aqapi angel uraykamuspan willakurqan Protestantekunapa taripakuyninqa chaypachaña purichkasqanta. Pitaq Dios taripan, chaytam ñawpaqta willan; hinaspa Millerpa pacha churanan yachayninpa takyachisqa kasqanmi aswan kallpacharqan iskay kaq hamuyqa taripakuyninmanta yupaychasqankunata. Protestantekunapa pruebaninqa 11 agosto 1840 watamantaqa purichkarqanña, hinaspa 1844 watakama Protestantekuna Romapa ususinkuna tukurqanku. 1840 watamanta 1844 watakama pachaqa rikuchin 11 septiembre 2001 watamanta, utqaylla hamuq domingo kamachikuykama pacha.

Chay iskay pacha-kunapas Jesúsqa bautismonmanta, Santo Espíritupa uraykamuyinmanta, cruzkama rikuchisqa karqan. Chay kimsa pacha-kunapas llapallanmi unanchasqa karqan pachak iskay chunka watakuna-hina, ñawpaq unu unuymanta ñawpaq kaq pacha runakuna-man qusqa, unu llump'ayman chayanankukama. Sapa kutinmi kan huk willakuy waqaychanaq, chay sapaq historiapa taripaynin-ta reqsichiq. Kanmi sagradu historia-kuna-pas, kay qhipa p'unchaykunapi kay sapaq pachata-pas rimapayaq.

Noéqa huk pachak iskay chunka watakunata willakurqan, chaymantataq unu lloqsimuyqa taripaynin chayamurqan. Cristotaq waranqa iskay pachak soqta chunka punchawkunata willakurqan, chaymantataq cruzpa taripaynin hamurqan. Juan Bautistapa willakuynin, mana allinman risaqkunata waqyachiq, Cristopa bautizakusqanpi kallpachasqa karqan, chaymantataq

Jesusqa tawa chunka punchawkunapaq ch'in pampa-man pusasqa karqan. Chay tawa chunka punchawkuna, hinallataq chay tawa chunka punchawkunapa tukukuyninpi kimsa pruebakuna, yachachiwanchik: huk willakuy kallpachasqa kasqan hina, chayta reqsichiq huk santo unanchapa uraykamuyinwan, hina Espíritu Santopa paypa bautizakusqanpi uraykamuyinwan, hinallataq Apocalipsis chunka kaq, chunka pusaqniyuq kaq capitulokunamanta iskaynin angelkunapa uraykamuyinwan, huk pruebayuq ruwanakuyqa ñam purichkanña. May pachachus hanaq pacha unanchay uraykamun, chayqa taripay willakuy, chay hina taripasqa kaypi kachkakuqkunaman willasqa, kallpachasqa kan; hinaspataq chay taripasqa ayllullaqtaq huk sut'i pacha ukunpiñam kashan, chay pachaqa mana tukukunmanchu aswanqa paykunapa pruebanankama tukuptinraq.

Jesúspa mirayninqa iskay pacha testificaykunata reqsichin. Ñawpaq kaqqa paypa kikin testificayninmi waranqa iskay pachak soqtachunka pichqayuq p'unchaykuna, chaymanta disciplesninkunaq ñawpaqninpi paypa testificaynin huk waranqa iskay pachak soqtachunka pichqayuq p'unchaykuna mastawan, Estebanta rumikunawan maqaykusqankama.

Chayqa qhepamanmi, nispa angilqa, “Paymi achkakunawan rimayniyta takyachinqa huk semanapaq [qanchis wata].” Qanchis watakuna qhipaman, Qispichiqninchik ministerioman yaykusqanmantapacha, allin willakuyqa aswanraq judíokunaman willasqa kanan karqa; kimsa wata kuskanpi Cristop kikinmanta; chaymanta qhipatataq apostolkunamanta. “Semanapa chawpinpin sacrificiota, ofrendatapas tukuchinqa.” Daniel 9:27. A. D. 31 watapa pawqar pacha tiempope, Cristo, cheqaq sacrificio, Calvariopi haywasqa karqa. Chaymantataq templopa llikan iskayman llik'ikusqa karqa, rikuchispa sacrificiokunapa servicionninpa sagradokayninpas, ancha anlamasqankupas tukusqanta. Pacha chayamurqanña allpapi sacrificiopas ofrendapas tukunanpaq.

“Chay huk semanalla—qanchis wata—tukukurqan A. D. 34 watapi. Chaymantataq Estebanta rumiwan wañuchisqankuwan judíokuna tukuy sonqonkuwan Evangelio nisqata mana chaskisqankuta sellarqanku; ñak'arisqa qhatiykuna rayku ch'iqisqa karqan discipulokunataq “maymanpas rispa simita willararqanku” (Hechos 8:4); hinaspataq mana unayllamantachu, qhatiq Saulo tukusqa karqan, Pablotaq tukurqan, gentilkunapa apostolnin.” The Desire of Ages, 233.

Noépa miraynin, Cristopa, Milleritakuna, hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa llapankutaq huk testigota qonku huk pacha tiempomanta, maypichus huk nisqa audiencia objetivo huk waqyay willakuywan pruebayman churakunku. Chay willakuypa kallpachasqa kayninmi reqsichin huk pruebay tiempopa qallariyninta; chaymantaqa chay audiencia objetivopa gracia tiempun wisq'akuywan tukukun. Jesupa profetico línea nisqanwanqa iskay testificay tiempokuna reqsichisqa kanku. Chay iskay testificay tiempokunaqa rikch'achinku iskay waqyay willakuykunata, chaykunaqa representasqa kanku ángelpa nisqanwan, paymi uraykamurqan 11 septiembre 2001 p'unchawpi hinaspa cumplirqan Apocalipsis 18:1–3, chaymantataq qatiykusqa karqan versículo tawaq iskay kaq vozninwan, hinallataq chunka pusaqniyuq kapitulopa qhepaman.

“Chaymi, kay pachakuna tukukuypi, kay pachata willaywan waqaychanapaq qhipa llamk'aypi, iglesiakunaman ishkay sut'inchasqa qayakuykuna ruwakunku. Iskay kaq ángelpa

willakuyninqa kaymi: ‘Babilonia urmaykun, urmaykun, chay hatun llaqtam, warmiwan huchallikuyninpa phiñakuynin vinonta llapa nacionkunaman upyachisqanrayku.’ Hinaspataq kimsa kaq angelpa willakuyninpa sinchi qapariyninpi, hanaq pachamanta huk simi uyarikun nispa: ‘Lluqsiychis paymanta, ñuqaq runaykuna.’” Review and Herald, December 6, 1892.

Ñawpaq pachaqa Diospa wasinmanta qallariq taripaymi, chaymantataq qayllamanta hamuq Domingo kamachiypi iskay kaq taripay pacha qallarin Babiloniamanta llusqsiychik nisqa willakuywan. Cristopa llinin bautizakusqanmantapacha chakata kama rikuchin 11 septiembre 2001 p’unchawmanta Estados Unidos suyupi Domingo kamachikama, hinaspataq Estados Unidos suyupi Domingo kamachisqamanta pacha tukuy nacionkuna kallpachasqa kaspas Domingo p’unchawta Suyuntin Pachapi Yupaychana P’unchaw hina chaskinankukama chay pachaqa tukukun ancha qhipa nacionpas kasukusqanpi.

Kay pacha qallariyninqa Estados Unidos llaqtapi domingo p’unchay kamachiyanmi qallarin, tukukuynintaq qhepa suyu llaqtapas papal atiyinman kumuykusqanpi chayan. Iskay kaq pacha qallariyninqa ñawpaq kaq pacha tukukuyninmi, iskaynintaq domingo p’unchay kamachiynkuna kan, chaykunaga ñawpaqmantapacha Romaq willakuyninpi rikuchisqa karqan. Ñawpaq domingo p’unchay kamachiynqa watapi 321, pagano Romaq atiyinwanmi sayarichisqa karqan. Domingo p’unchay kamachiynqa, papal iglesiaq atiyinwan sayarichisqa kasqanqa, wata 538-wanmi rikuchisqa kachkan. Estados Unidos llaqtapi domingo p’unchay kamachiynqa 321-mi, qhepa suyu llaqtaman churasqa domingo p’unchay kamachiynqa 538-mi. Estados Unidos llaqtapi domingo p’unchay kamachiynqa chay waqyay willakuq qillqaq chayamunanta señalan, chay willakuytaq Israelpa qarqusqankunamanta rurasqa estandartewanmi chaymanta willakusqa.

Chay hina señasqa watam 321, chaymi qallarichin llapa nacionkunapa pruebaman yaykuyta domingo nisqapa tapukuyninpi. Chay pacha tukukun qhipa nacion Roma ñawpaqman k’umuykusqanpi, chay ruwaytaq señasqa karqa wata 538 nisqawan. 321manta 538kama pachaqa señasqa karqa cruzmanta Esteban rumiwan maqasqa wañuchisqa kasqan kama pachawan. Estebanta rumiwan maqasqa wañuchichkaptinkuqa, payqa rikurqan Cristota hanaq santuario ukhupi sayashaqta, chaymi señachin Miguel sayariqta runakunapa gracia pacha tukukuyninpi.

11 punchaw, sitimri killapi, 2001 watapi, chaymi chunka pusaqniyuq kapitulopi kimsa ñiqin versikulukuna willakuypa chayamunanta rikuchin, hinallataq chayta sellarqan profetisa Ellen Whitepa willakusqan, paymi nirqan hatun wasi-kuna New York llaqtapi Diospa huk llamk’ayninwan urmachisqa kaptin, chay kikin kimsa versikulukuna hunt’akusqankuta. Hinallataq Patriot Act nisqawanpas sellasqa karqan, rikuyta munaqkunapaq huk señal hina; inglisipura kamachiypa prinsipyon, runa mana huchayquqmi kachkan huchachasqa kasqan sut’inchasqa kama nisqanta, saquespa, romano kamachiya churaykusqankuta, mayqanmi yachachin runa huchayquqmi kachkan mana huchayquq kasqan sut’inchasqa kama.

Patriot Act nisqanmi juicio qallariyninta señalan Laodicea nisqapi Qanchis p’unchaw Adventismoqpaq. Chay pachaqa tukukun Estados Unidos llaqtapi domingo kamachiyan. Chay Laodicea nisqapi Qanchis p’unchaw Adventistakuna, chay t’aqay pacha siftasqa kasqanta allinta llusqispa ch’usaqta ruwaspa, hinaqtinmi qhawariy willakuyta qonqaku chunka pusaqniyuq

kapitulumanta tawa versículopi nisqanta, mayqen willakuyqa tukukun qhepa llaqtawan, Roma-man kumuykuspa. Chay pachaqa qallarín Estados Unidos llaqtapi domingo kamachiywan, hinaspan tukukun qhepa domingo kamachiywan.

Sichus uywakunapaq iskay rikch'aynin kasqanta, aswan iskaymanta achka testigokunapi reqsichisqa kasqanta mana allinta entiendesunchik chayqa, hinaspataq mana allinta entiendesunchikmanmi Apocalipsis libro chunka pusaqniyuq p'unchawpa ñawpaq kimsa versículonpi rikuchisqa llamk'ayta, 2001 watapi qallarisqanta, chaymantaq chunka pusaqniyuq p'unchawpa tawa versículonpi qallariq llamk'aytapas.

Hermana Whiteq sut'inchayta chiqapta apaykuspa, Apocalipsis chunka pusaqniyuq angelpa uraykuynta 1888 watapi sut'ita reqsichisqanman hina, hinaspataq chay kikin angelta hamuq pacha rimaypi churakusqanman hina, tariyku: 1888qa 2001 watata rikch'achin. Apocalipsispi kaq angelmi, paypa k'anchayninwan kay pachata lliphichiq, Minneapolis tantanakuykunaman 1888 watapi uraykamurqan, hinallataqmi uraykamurqa New York llaqtapa hatun wasi ruwasqakuna urmamuchkaptin.

Cristopa bautizakusqanmantapacha chakatanankama, hinaspa 1840 wata agosto 11 p'unchaymantapacha 1844 wata octubre 22 p'unchaykama pacha, hinaspa Noépa pachak iskay chunka watankunaq pacha, kinsa testigokunatan qun huchachay pachaqa kananmanta. 1888 wataqa testigotam qun hatarikuq mana kasukuy rikuchisqanmanta, chaymi Minneapolis tantanakuykunapi qillqasqa karqa; hinaspa Noéqa reqsichin chay willakuyta mana chaskiqkunamanta Santo Espíritu hurqusqa kasqanta. Unuy pacha manaraq kaptin runakunaq hatariynin, hinallataq 1888 watapi iglesiapa umalliqninkunaq hatariyninpas, iskayninku Moisésqa historiapi Coré, Datán hinaspa Abirampa historianninta hinalla tupanku, maymantachus angelqa Hermana White-man nirqan Minneapolispi yapamanta ruwakusqanmanta.

Patriot Actmanta qallariymanta Estados Unidos llaqtapi domingo kamachikuykama chaymi Laodicea sutiyuq qanchis p'unchaw adventismopa pruebanan pacha kasqa. Paykunapa juzgamientonta willaq amonestación willaypa contra hatarikuyninkuqa Santo Espíritupa qichusqa kayninta reqsichin, chayrayku chay historiapi mana allin, mana yuyaysapa pichqa vírgenesman sinchi pantachiyta ichakuyta. Chay hatarikuyqa akllasqa willaqpa contranpi churakusqa kachkan, imaynachus Noé, Moisés, ancianokuna Joneswan Waggoner, hinallataq panikuna White nisqapi rikuchisqa kasqan hina. Chay historiapi amonestación willaypa hinallataq willaqpa contra hatarikuyqa “aceite” nisqapi sayasqa kachkan, chunka vírgeneskunaq parábola historiapi.

Pipas ñawpaqman apamunku willakuy amonestayta, chayta ruwanku imaraykuchus paykunaga “aceite”-yuq kanku, chay aceiteqa kikillantaqmi chay willakuy amonestayqa. Chayrayku ishka clase runakuna ukhupi sapaqchasqa kayqa paqarin allin hina churakusqanrayku, profecía hamut'anapaq kamachikunata chiqap hina apaykusqanrayku, mayqenkunata chaskirqanku ñawpaq kaq hukñiqin angelpa, iskayñiqin angelpa kuyukuyninpi kaqkuna, Millerpa hamut'ana kamachinkuna hina rikuchisqa; hinallataq kimsañiqin angelpa kuyukuynin chaskisqan profecía hamut'anapaq kamachikunapas.

“Uywapa aycha-rikch’ayninpa ruwasqan” nisqahina rikuchisqa pruebapas, chayrayku, Diospa profétic Simiypi uywapa aycha-rikch’aynin imayna ruwakusunman chaywan tupaq pruebam kanan.

Patriot Act nisqaqa 2001 watapi, mayqen Blair Bill nisqapi 1888 watapi rikuchisqa karqa; chay Blair Bill-taqmi Declaración de Independencia nisqawan 1776 watapi rikuchisqa karqa; chay Declaración-taqmi Cristopa bautismonwan rikuchisqa karqa; chay bautismo-taqmi 11 de agosto de 1840 p’unchawta rikuchirqa. Tukuy chaykuna yanapanku cheqaq kayta: juicioq pruebayninpa ruwanakuyqa qallarin kallpachasqa willakuywan, mayqenpaq angelpa makinmanta hap’isqa kanan, hinaspa chaymanta mikhusqa kanan.

Profeciamanta yachachiy, Estados Unidos-ta “llaqtayki runakunata suwaqkuna” nispa reqsichisqanmanta, paykunapa yuyayman hina achka puntokunata pantachin, chay puntokunataq achkallamantaqa kaqla, uywaqpa rikch’ayninpa unanchan rurasqanmanta wakin imakunata sayarichiypaq aswan chiqap qelqasqa prueba-textokuna kanku. Kay pruebam profetico kasqanta rikuchinapaq huk ñanqa, profeciapa hatun kamachikuykunata apaykachaywan, huk cheqaqta sut’ichaymi; chay cheqaqtaqa Roma “llaqtayki runakunata suwaqkuna” nispa rikuchisqa unanchapaq chaskisqaykitaqla allinta entiendenapaq atikun.

Kay rikch’achisqa yuyariyqa Adventismo ukhupi pichqa historiakunaqsiq’aqninmanta hurqusqa kashan, maypichus Roma hina huk unanchakuyman ch’ampay karqa. Kunanqa kay ch’ampasqa historiakunamanta qhipa, ichaqa soqtakaqpiña kashanchik, chay ch’ampaytataq kunanqa kikillanmi 1843 watapa qillqasqa chartapi rikuchisqa ch’ampaywan.

Kay chiqaqmi kay chiqaqta yachachinapaq, proféticok kamachikuykunata allinta churanaykiwan. Huk proféticok kamachikuy, churanapaq munasqa, kaymi: unanchakuykuna hukmanta aswan achka ninakuyta hap’inaku, hinaspa mayqan ninakuychus huk pasajepi llamk’an, chay pasajellam chayta takyachin. Siriamanta rey, Antiochus III Magnus, Danielpa chunka hukniyuq qhapaqpi chunka versículopi nisqa maqanata hunt’arqa; chaynallataq verses chunka hukniyuqwan chunka iskayniyuqpi Raphiapa maqanata hunt’arqa; hinaspa versículo chunka pichqayuqpi Paniumpa maqanapas hunt’arqa. Milleritakunapa ch’iqninakuynin, 1843 watapa cartapi rikuchisqa, kaymi karqa: llulla protestante qhawariy reqsisqa karqa “suwaqkuna” nisqaqa Antiochus Epiphanes kasqanta, ichaqa chaynallataq cheqaqta sayachispa “suwaqkuna” nisqaqa Romapa huk unanchaynin kasqanta.

Chunkakama qanchisniyuqmanta chunka pichqayuqkama ñawpaqtaqa Antiochus III Magnuspa historiampi hunt’akurqa; chayrayku chay chunkakuna, hinaspa chay chunkakunapa qhepaman kaq historiapi yapamanta hunt’akuyninpas, iskay testigokunata qun chay chunkakunapa qhepa p’unchaykunapi hunt’akuyninpaq; llapa profetakunam qhepa p’unchaykunamanta aswan sut’inchasta rimarqanku, manam kawsasqanku p’unchaykunamantaqa.

Chay kamachisqa kamachiywan kуска, maypiq profetapa testimoniyu churasqa kananpaq, Sister Whitepas chiqanmanta qillqarqa: “kay profeciapa hunt’akusqanpi pasasqa historiapa achka rakiykuna [Daniel capítulo once] yapamanta kutimunqa.” Antiochus III Magnusqa Estados Unidos-ta sut’ichan, Roma papalpa rantin ejerciton hina. Protestantekunaqa nisqanku suwawakuna

huk Antiochus-ta unanchasqankuta, chaymi Milleritakunaqa yachaqkanku Roma kasqanta. Kunanqa huk ladon Estados Unidos-ta sutichan chay suwawakuna hina, hukñataq sayan qallariychiq cheqaq kaypi.

Sichus askhanakuyqa, mayqinmanta yachachin unanchakuna hukmanta aswan huknin ñiqin yuyayniyoq kasqanta, chay yuyayqa maypichus churakunku chay contextopi sayasqa kananpaq, hinaptin Estados Unidos nisqata suwaqkuna hina reqsichiyqa, protestantekunapa Antiochusta suwaqkuna hina reqsichisqanwan parallelmi; ichaqa kunanqa Antiochusqa qhepa p'unchaykunapi Estados Unidospa unanchanmi.

Pasajepa contextoqa chiqanmi, mayqin tapuyta chiqarmunmi mayqin kallpataqmi muskhachkan rikch'ayninta sayachinapaq, chay tapuyta chiqanpaqmi sut'ita rimashan; chayrayku kay chiqaqman hinaspa qhawariyta churayqa allinmi, chaskisqañam. Achka testigokunapaqmi chaskisqa, imaraykuchus huk historiapa siq'ikuna, Roma-manta churanakuypi símbolo hina, chay kikin chiqaqta reqsichin. Chay chiqaqqa kaymi: pantasqa ladopi kaqkunaqa mana pantaylla Estados Unidos-ta Romaq rantinpi churanku. Ichaqa mana munanki chaskiyta símbolos nisqakunaqa hukmanta aswan achka anlamayuq kasqanta, utaq chayta creenki ichaqa manaraq suficiente practica-yuq kanki kamachikuypi hunt'asqa iñiyniyuq kanaykipaq, chayqa kaymanta qallarisan churana lógica-ta qatiytaqa yuyayman mana atinkichu.

Sapa iskay waqrayuq atiy llaqa p'unchawkuna qhipa p'unchawkunapi Estados Unidos-ta rikuchin. Franciaqa Sodoma, Egipto nisqakunawan rikuchisqa iskaychasqa atiymin. Islampas Estados Unidos-tam rikuchin; imaraykuchus Estados Unidosqa papal atiywan tupachisqa llulla profetamin, chay papal atiyi Jezabel. Estados Unidosqa Herodiaspa kamachikusqan ukupi Salomemin. Balaampas llulla profetapa unanchanmi, ichaqa willakusqankunaqa mana sasanllachu llulla profeta kayninllawan.

Balaampa willakuykuna, payqa Israelta kimsa kuti saminchakusqan qhipaman qillqasqa kasqanrayku, Islamwan achka hinallañataq t'inkisqa kanku. Asnuqa Islampa unanchaqninmi, Balaampa willakuyninmanta rimashaqtinqa rimaq asnutam mana hawaman qhipachiyta atinkichu. Inti llusqsimuq llaqtakunamanta yachaq runakuna, wawa Jesusman yupaychayta hamuqkuna, Balaampa willakuykunawan pusasqa karqanku. Islamqa Apocalipsis isqon kaq kapitulumpi kimsa llakikuykunamanta nisqapi, llulla willaq Mohammedtam rikuchin.

Sichus aswan allin reqsisqa kanman hukllachu mana, ichaqa ashkha niqiyuq kasqanta, chayqa mana iskayrayanchu yachanki, ancha achka cheqaqkunaqa hinallataq sinchi ancha chaniyuq kasqankurayku imaymana unanchakunawan rikuchisqa kasqankuta. Chay unanchakuy, mayqan visionta sayachin, Romaq unanchayninmi; chayrayku sut'ita rikurin Romaqa Bibliaq profeciankunapi tukuyti aswan hatun tema kananpaq. Romaq huk ñawpaqmanta reqsisqa, allin takyasqa unanchayninqa Daniel libroq chunka hukniyuq capítulo “norteq reyin” nisqanmi. Chay norteq reyin, mayqan yanapaqniyuq mana kaspa tukukuymán chayan, papal atiyi, Romaq iglesianmi, Romaq papanmi, huchaq runanmi.

Uriah Smithpa churanakusqanpi, nisqankuman hina, kimsachunka suqtayuq versículopi “norte llaqtapa rey”qa Francia kasqan sut'inchasqa karqa, chusku chunka versículopitaq “norte llaqtapa

rey”qa Turquía kasqan nisqa karqa. Franciawan Turquíawanqa iskayninku hukniray contexto-kunapi Estados Unidospa unanchankuna kanku; ichaqa protestantekunahinataq, kunan p’unchaypi hina, Smithpa churanakusqanpipas, payqa “norte llaqtapa rey”qa Roma Modernaqa unanchan kasqan cheqaqta mana chaskirqachu; astawantaq, Romaq unanchanqa Francia nacionpi rikuchisqa Estados Unidospa unanchanwan sut’ichisqa kasqanmi nisqa karqa, hinaspataq yapamanta, Romaq unanchanqa Turquía nacionpi rikuchisqa Estados Unidospa unanchan kasqanmi nisqa karqa.

Kunan contextoqa kunan kimsa siq’ikuna kananpi kachkan: Millerita historiata, Uriah Smithpa historianta, hinaspa kaypi kunan pacha. Sapa huk chay rikuchikuypi Romaq huk unanchanapaq ch’aqwaymi kachkan, chayqa pantasqa rurasqa kachkan Romata mana allinta hamut’aspa, Estados Unidospa unanchan kasqanta hina.

Danielpa qillqasqanpi “sapa p’unchawpa” nisqamanta churanakuypa siq’inqa kay kikillanmi allinta sayachin: Romaq unanchaqninmanta cheqaq kayta mana chaskispa churanakuyta; ichaqa kay willakuy ukhupin wakin ancha importante matisakunam kachkan.

Uriah Smithpa willakuyninpi qatiqninqa payta qatikuqkuna-man pusarqan Apocalipsispa chunka suqta kaq t’aqapi kaq suqta plaga mana allinta churaykuyta. Smithpa chunka suqta t’aqata churaykuywanqa huk hatun sasachakuqmi karqan, llapanta literal hinalla churayta munasqanmanta huk lawpi, imaymana espiritual hinam churaykuna kanan pacha kaptin; chayqa karqan mana atisqanmanta rikuyta dragón, bestia, hinaspa falso profeta nisqakunap kimsa-hukllachasqa huñuyninpa sut’i estructura-ninta. Señalkunap cheqaq niyninta huk sapallanpa yuyayman hina niykunawan tikrachisqanrayku, Smithpa qatiq yuyayninqa hark’an mana reqsiyta atinankupaq imayna chay kimsa-hukllachasqa huñuy ruwaykusqa kasqanta; chay huñuy imayna ruwaykusqa kasqanmi “Diospa llaqtanpaq hatun prueba, mayqenwan wiñay qespichiyninku kamachisqa kanqa.”

Roma llaqtapa símbolonkuna mana allinman churakusqankuqa Satanaspa huk yuyaychasqanmi, Diospa qhipa p’unchawkuna runankuna ama rikunankupaq, mana kay pacha Roma sapallantaqa, aswanpas imaynatas kay pacha Roma rurakun chaytapas. Naciones Unidaspa, papal atiyiniyuq kamachiywan, Estados Unidoswan kuskan huñunakusqanwan tinkisqa profético qhawariykunata reqsiyqa ancha necesitakusqanmi, chaymanta wiñaypaq qhawakuyninkuna kan.

Daniel qillqapiqa, huk sapa prueban kanan kachkan, kay kimsa atiykunapa tinkuyninkunata riqsiy allin kasqanta sinchita rimachin; hinallataq huk sapa pruebanmi kachkan, chay kikillan puntokunata Apocalipsis qillqapi sinchita rimachin. “Sapa p’unchay” nisqata Daniel qillqapiqa, William Millerqa 2 Tesalonicenses-ta yachachkaspa, pagano Roma kasqanta entienderqa. Millerqa 2 Tesalonicensespi pagano Romawan papal Romawan profetico tinkuyninmanta nisqa willakuymanta entienderqa, “sapa p’unchay” nisqa simiqa pagano Romapa huk símbolon kasqanta, chayraykutaq ch’usaqyachiypa millay millay ruwayninqa papal Roma kanman kasqanta.

Ichaqqa aswanmi qhawachkanchik: 2 Tesalonicensespi pagano Romaqwan papal Romaqwan kaq tinkuynin huk contexto ukhuman churakun, chaymi yachachin imayna, mayqan pachapas mana entiendespa iskay atiyniqkunaq tinkuyninta mana unanchaspaykiqa, sinchi pantachikuyta

chaskinki, wiñaypaqmi chinkarunki.

Kayqa kikin waqaychaymi suqtañiqin plagaq willakuynin, maypichus mana dragonllachu, paymi karqa paganu Roma 2 Tesalonicensespi, hinallataq uywapas, paymi karqa chay qillqapi “huchayoq runa”, aswanpas chunka suqtayuq kapitulumantaqa llulla profetatawan tarinki. Chay qillqaqa sut’ita rimachkan chay atiykunapa tinkuyninta reqsinapaq ancha allin kasqanmanta, paykunam huñunakunku Roma Moderna kimsa kuti huñuyninta ruranapaq, chaymi hinallataq Babilonia moderna.

“sapa p’unchaw” nisqamanta rimanakuyqa kikin qhepa p’unchawkunaq ch’aqwayninmanta rimashan; ichaqa, chay ch’aqwayta reqsichiyta aswan mast’arishan, kunan pacha Roma nisqata ruwaspa sayachiq kimsa atiykunap chawpinpi kaq t’inkuyta unanchaypa ancha allin yachaynin yapakusqanrayku. Kay cheqaqa mana rikuyta munayqa, kallpayoq pantasqa umallikuyta qampa kutichisqa hina qarantin.

Kunan p’unchawpi kay churanakuypi, Estados Unidos-ta suwakuna kasqanta riqsichikuqkunaqa mana hinaspa entiendeyta atinchu imarayku allin yachanapaq ancha importan kasqanta, Estados Unidos nacionta kutin-kutin sut’inchasqa kasqanmanta papaq atiyinpa uranpi kashaq hina, manataq papaq atiyin kikin hina. Sapaq umallaypaq allin yuyaymi riqsichin, mayqin atiychus siyasapi, historiapi, kasarakuypi, Bibliamanta willakuypiwan chay tinkuyta kamachin, chayqa umapunin qhawasqa kasqanta; chay umataqmi kikinta hatunchakun rikch’ayninta sayarichinapaq, chaymanta urman.

Yuyaychakuyqa Estados Unidos-ta suwankuna hina riqsichin, manam atinchu 321-manta 538-kama rikuchisqa hinaspa chaymanta hunt’asqa historiata tupachiyta. Estados Unidospa unanchanqa urmananmi “huchapa runa” rikurinanpaq ñawpaqta. “Huchapa runa”qa qhepa p’unchaykunapim yapamanta rikurinpa, hinaspa manaraq chayta ruwashaqtinmi Estados Unidosqa ñawpaqta urmanan.

Domingupa kamachiy Estados Unidos llaqtapiqa manam Estados Unidos-ta “Roma Moderna” nispa reqsichinchu; aswanqa reqsichinmi chay nacionpa tukuy chinkaynin chayamushasqanta, hinallataq Estados Unidos llaqtapas cheq kaymanta tukuy hinantinpi rakisqaña kasqanta. Chay “Roma Moderna” sutiyoq, Estados Unidos Domingupa kamachiywan huchaman urmaykusqan pachapi rikuchikusqaqa, papal kallpaymi; paymi chaypacha chaypi atipaykurqan yanapakuqninwan, llulla profetawan.

Daniel qelqapi “sapa p’unchaw” nisqaqa, hinallataq William Millerpa willakuyninwan t’inkisqan, chaymanta Millerpa yachasqanmanta allin reqsisqa kasqan 2 Tesalonicenses iskay capítulo-manta hamusqanpa ancha chanin kaynin, hinallataq soqta plaga ukhupi p’achaykikunata waqaychanaykipaq willakuq amonestación, llapallantaq chay chiknakuypi kasqan imakunatam reqsichin, kunan p’unchawkunaq sasachakuyninkunata rimarispa.

2 Tesalonicenses qhelqay iskaypi qhipa p’unchaykunapaq qhawarichiyqa huk kasta runakunamanta rimarin, paykuna Estados Unidos-ta huk unanchasqa hina reqsichinku, ichaqa mana munankuchu chay k’anchaywan pusasqa kayta, mayqan k’anchaypas Estados Unidospa

papal Romawan tupayninmanta rimarin. Chayta ruwaspanqa reqsinkuqmi mana papal Romaqwan Estados Unidosllatachu, aswanpas Naciones Unidas-tawan, Apocalipsis qhelqap chunka suqta qhelqaypi dragónpa atiynta.

Imaynatachus Uriah Smith, A.G. Daniells, hinaspa W.W. Prescott, paykunatam Sister White riqsichirqa mana atipaqkuna kasqankuta imaraykuchus manam atinkuchu yuyaymanta yuyayman, sababomanta ruwayman allinta tantiyta, chayhinallataqmi kanku qhipa p'unchaykunapi kay kimsa atiyuniyuqkunaq tinkuyninta Diospa profétic Simiynin sut'inta qawachisqanman mana pusasqa kayta munakkuqkuna.

Hinallataq ñawpaq, kunan pacha, hinallataq Uriah Smith nisqamanta churanakuykuna hina, iskay kaq Tesalonicensespi chaymanta soqta kaq llakikuy onqoypi rikuchisqa kimsa atiykunapa tinkuyninmanta churanakuyqa huk sapa yuyaymanta qhawarisqa qillqasapa hamut'ayninta rikuchin, mayqinchus Estados Unidosman señalan, ichaqa manan munanchu Estados Unidospa wakin profetay simikunaq qhapaqnin kamachiyninkunata rikuyta, chaykunam pantasqa yuyayninkuta qawachinman karqan, ichapas k'anchayman apanman karqan.

2001 watay killa isqon chunka hukniyuq p'unchay qhipamanmi Joelpa tawa ukhukunamanta rimanakuy hatarirqa. Cheqaq kayqa ukhukunakunaqa Laodiceapi qanchis p'unchay adventista iglesiapa ñawpaqman-pis aswan urayman urmayninta espiritupi rikuchirqanku, católico y apostata protestante teología yaykuchisqanrayku. Yapamanta, tawa ukhukunapa chiqap churayninqa Roma llaqtam, ichaqa sapallan yuyayman hina qhawarisqa rimarqa Islam kasqanta, chaymantaqa llulla profetapa unanchan kasqanta, chayrayku Estados Unidospa unanchan kasqanta. Sikiq sikiqman churakuspa, adventista historiapi rimanakuyninkuna, kunanraq rimasqanchikkunaqa, llapallanmi kikin cheqaq kaymanta rimanku.

Mana allqun ladoqa, tawa testigokunapiwan, suwakunata Estados Unidos kasqanta reqsichin, iskay testigokunapiwanqa mana allqun ladoq Estados Unidos-ta simbolo hina hamutayninqa pantasqanmi. Diospa qhepa punchawkunaq akllasqankuna, pachak tawa chunka tawa waranqaman ukhupi kananpaq, kunanqa huk profetico pruebapi kachkanku. Manam kayqa huk pruebachu kay ladopaq chay ladopaq votoykita haywarispa sasillata hunt'akusqa. Kayqa huk prueban, mayqenmantachus cheqaqtapuni allinta puriyta atikunman sapallan profetico kamachiyninkuna allinta, chiqapta aplicasqa kaptin. Judá ayllumanta Leonqa, qhepa punchawkuna llaqtanta rikch'arinanpaq mana aswan ukhuman yachakushasqankuta, herejíaquna yaykuchisqa kananpaq saqerqa.

Kay llaqtamanta huk hucha yachachiy paqarisqanqa sut'inchan, sapaqninchikpa atiy yachayniyuq profecía nisqapa riqsichiy kamachikunamanta ancha pisi kasqanta, imaynachus kanan karqa chayman mana chayanqachu. Romaqa rikch'ariyta sayarichin, hinaspa qhepa p'unchaykunapa rikch'ariyninqa chay norte lawpa reypa qhipa oqarisqanwan urmaynintawanmi kachkan. Chay “rey”qa “huchapa runa” nisqapas kachkan, hinaspa “huchapa runa”qa “mana allin ruraypa pakasqa imayna kay” nisqapas, chay “millay” nisqapas kachkan. Payqa anticristum, payqa “llaqtaykipa suwaqkuna” nisqawanmi unancharisqa, hinaspa payqa Kunan Pacha Romapa “uma”nmi.

“Ñiqi simita unanchaypi pantasqa rikukunakuymán chayan, anticristopa ima ninanta mana qhawariyta atispa, cheqaqmi anticristopa ladonman churakunku. Kunanqa manam pacha kanchu kay pachawan hukllachasqa kayta yachakunaykupaq. Danielqa sayashan rak’isqasninpi, churasqa kasqanpiwan. Danielpa, hinallataq Juanpa, willakuy qelqasqankunaqa entiendesqa kananmi. Paykunapuraqmi huknin hukninta sut’inchanku. Kay pachamanmi qonku llapa runakuna yachanankupaq cheqaqkuna. Kay willakuy qelqasqakunaqa kay pachapi testigo kananmi. Kay qhepa p’unchaykunapi hunt’akusqanrayku, kikinkumantaqmi sut’inchakunku.” Kress Collection, 105.